בײַ דער גרענעץ

ז. ווענדראָף

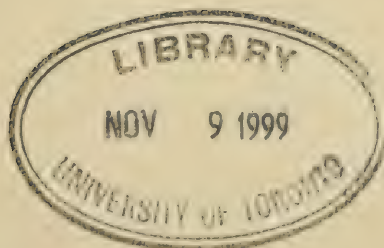

VELUT
ARBOR
ÆVO

ז. וויינפער

ביי
דער
גרעבליע

פארלאג „קולטור".
ניו יארק, 1922

LIBRARY
NOV 9 1999
UNIVERSITY OF TORONTO

דעם זכר פון מיין יונג פארשטארבענעם פאטער
יצחק לייב און מיין נאך יינגער פארשטארבענעם
ברודער משה, ווידמע איך דאס בוך.

[illegible]

[illegible]

د. السوهد

[illegible] 1922

אינהאַלט.

ארום שטעטל:

ארום דאָרף:

אויפ'ן ים:

אַרום שטעטל

גוט און אומעטיק.

עס האָט אַ לייכטע האַנט מיך אויפגעהויבן פון דער ערד
און אויפגעזעצט אויף אַ פלינקן, ווייסן פערד,
וואָס האָט אַוועק געטראָגן מיך אזוי געשווינד,
אַז טראָגנדיק האָב איך געהערט דאָס קרעכצן פונ'ם ווינט
וואָס האָט אין אַ געיעג
פארמעסטן זיך געוואָלט מיט מיר.
און פלוצים האָט געענדיקט זיך דער וועג,
און פאַר די אויגן מיינע שטייט אַ הויז
מיט אַ באַקאַנטע טיר.
די לאָדנס אויף די קליינע פענסטער צוגעמאַכט,
און קוקן אויס,
ווי דרימלענדיקע אויגן אין דער נאַכט.
איך נעם די קליאַמקע פון דער טיר
און גיי דאָך ניט אַריין.
ווער ווייס צי וועל איך אויך אַצינד
אַ גוטער גאַסט דאָרט זיין?

נאָר פון דער בודקע רייסט דער הונט צו מיר זיך פון דער קייט,
און ניט ער בילט. נאָר קוויטשעט מיט אזוי פיל פרייד,
און לעקט די ברעגעס פון מיין קלייד,
און מיינע הענט.
און מיר איז גוט אַזוי,
און מיר איז אומעטיק אַזוי,
וואָס האָט דער הונט מיך כאָטש דערקענט.

ביי דער גרעבליע.

א

ביי דער גרעבליע
איז פאַרצייכנט אויף אַ ברעטל,
אַז עס וואוינען אינ׳ם שטעטל
הונדערט ניינציק מאַנספּערשוינען.
שטייען שטיבער אָן אַ סדר
ליים די ווענט און שטרוי די דעכער,
נאָר די שול איז מיט א גדר
און פון אַלע הייזער העכער.
און אין מאַרק אַ צענדליק קלייטן
און צוויי ברונעמער מיט קייטן.

און פון שטעטל גאַנץ באַזונדער
פונקט ווי גאָט׳ס אַ גרויסער וואונדער,
שטייט אַ הויף מיט אַלטע דירות, —
האַלטן אַלע זיי פאַר שמירות.

אַז דער ברייטער טייך טוריע,
וועלכער ציט זיך זיי אַ הינטער
ביז צו אַלע גרויסע ימים
און דער פּויליש-אַלטער צווינטער
מיט דער שווענטער יעזוס-מאַמען
זאָלן ניט קיין שליטה האָבן,
ווען מען דאַרף אַ מת באַגראָבן.

ווייל עס טוען זיך די זקנים
איינס דאָס אַנדערע דערציילן,
אַז אין אַלע טונקלע היילן
פון דעם פּויליש-אַלטן צווינטער
האַלטן אויף זיך לצים, שדים.
אָנגעטאָן אין רויטע מיצלאַך,
מיט געזאַנג און צימבל-קלאַנגען
לאָזן זיי זיך אָפּט אינאיינעם
אויף די אידישע לויות.
שרייען, ליארמען, שפּילן, בלאָזן
מיט אַזעלכע הויות,

אלץ כדי נאָר די נשמה
אין דעם צווינטערייַן צו פאַנגען.

ב

הייצט דער הויף דעם גרויסן אויוון
נעמט זיך פילן אין די קלייטן
אז עס קומען די יום-טובים
און מען נעמט מיט אלעם-גוטן
פאר די קונים זיך פארגרייטן.
דארף אַ איד נאָך סחורה פאָרן
זוכט ער געלט אויף אויסצעצאָלן
האָט א גוי א פורל-קאָרן
זוכט ער וואו עס אָפּצעמאָלן,
און די ווייבער נעמען קלערן,
ווי די שטוב זאָל גרעסער ווערן.

איין אַכסניה אַלע שטיבער
אויך די בוידימער פארנומען,
אידן צאַפּלן זיך, ווי אין פיבער,

ווען עס נעמען פורן קומען
אָנגעפּקט מיט חסידים.
אַלע שטייען אויף די שוועלן
יעדער וויל, אַז די נגידים
זאָלן זיך ביי אים אָפּשטעלן.
מאַכט זיך אָפט דערפאַר געשלעגן
פאַלן קללות, ווי אַ רעגן.

ג

בענקט דאָס שטעטל נאָכ׳ן חודש,
ווען עס נעמען בלעטער פאַלן
און די פּני און די כלי קודש
נעמען אין די שופרות שאַלן.
איז דער חודש דאָך דער שענסטער
שענער נאָך פון חודש תמוז.
אויסגעוואַשן טיר און פענסטער,
און רב חים׳ל דער שאַמעס
דאַרף שוין ניט צו תהלים וועקן
מיט זיין גראָבן באַרן-שטעקן.

אידן לייגן זיך ניט שלאָפן,
ליכטיק איז אין אלע געסלאך.
אַלע קלייטן זיינען אָפן,
גאז פארקױפט זיך גאַנצע פעסלאך.
און אויף אַלע נאָנטע וועגן,
טעג און נעכט גאָר אָן אַ סדר,
קומען אידן זיך אַנטקעגן
מיט פארשטויבטע, גרויע קליידער,
ווער עס פאָרט אויף אַן עגלה,
ווער צו פיס על פי קבלה.

ד

און דער הויף אַן אָפגעצאַמטער
פונ׳ם שטעטל מיט שטאַכעטן
קוקט דאן אוים אַן אויפגעראמטער.
אויפגעהויבן די ראָלעטן
זעט זיך דורך די גרויסע שויבן
שטריימלאך סאָבאלנע מיט שפּיצן,
אויסגעפּוצטע שנורן, טעכטער,
שווייגנדיקע ווי די טויבן

און קאָלירטע שטיינער בליצן,
ווי די פאַרב פון רעגנבויגן,
ווי דאָס ליכט פון קינדער־אויגן.

אויפגעריגלטע די ריגלען,
אויפגעפּראַלטע אַלע טירן
גרויסע גאָלד־באַזוימטע־שפּיגלען
אַלע ווינקעלאַך באַצירן.
דרייען מאַנסבילן זיך און ווייבער,
קוקן מונטער אַלע אויגן
און רב משה׳לע דער שרייבער
זיצט צום טישל צוגעבויגן
ווישט די פעדער אָן דעם היטל,
שרייבט אַ קוויטל נאָך אַ קוויטל.

קומט רב יצחק׳ל דער גבאי —
שוואַרץ די באָרד און ברייט די פּלייצעס
הויבן אַלע אָן דעם גבאי

חנפה'נען און פרעגן עצות,
ווי אזוי זיך צו דערשלאָגן
אינ'ם רבינס יחוד שטיבל.
איינער פּרואווט א סוד אים זאָגן,
אַז ער גיט דערפאַר א רובל.
ברומט רב יצחק'ל דער גבאי:
— שוטה, שוטה,
דארפסט א תקון, ביזט א ה:טא!

ה

און אין העלע סאַמעט-קליידער
זיצט זיך אין זיין יחוד-שטיבל
ער אליין, זאָל לעבן,
און דער עולם מיט א סדר
גייט פאַרביי מיט גרוים דרך ארץ.
האָט ניט ווער פון וואָס צו לעבן
בעט אין קוויטל ער פרנסה,
איינער האָט א פּאַכט מיט בהמות
איז אים ווינציק די הכנסה,
און א דריטער האָט די שמות

פון א ספר ניט באגראָבן
וויל ער דאָ א תקון האָבן.

מאַכט זיך אויך עס קומט קומט א גויע
מיט אַ קוויטל צו דעם „ראַבין“,
ווייסט שוין דאָרטן יעדע גויע,
אז עס פּאסט ניט שטיין צום „ראַבין“
פונקט אַנטקעגן אין די אויגן.
שטייט און ציטערט זי אינגאַנצן
און דעם קאָפּ אַראָפּגעבויגן,
נאָר די בליקן טאַנצן, טאַנצן
אויף די הענט פון א י ם זאָל לעבן,
ווען זי דארף דאָס קוויטל געבן.

אַז עס מאכט זיך אין א רעגן
פאָרט אַ מענטש פאַרביי איר כאַטע,
איז די טיר פאר יעדן אָפען.
פלאַץ איז דאָ פאר פערד און וואָגן

און אַ בוידים אויף צום שלאָפן.
דאַרף ניט, אז מען זאָל איר זאָגן,
נעמט אַליין קאַרטאָפליעס בראָטן.
סיי פּאַר גוים, סיי פּאַר אידן,
אַלע זיינען אונטערוועגן
גלייכע מענשן.
וויל זי אז דער „שווענטע ראבין"
זאָל איר פּראַצע בענטשן,
אַז דאָס פעלד זאָל איר געראָטן.

און פּאַר אַלע, אַלע מענשן
האָט דער רבי גלייך אַ ברכה.
טוט ער אויך דער גויע בענטשן
אויף איר פעלד מיט גרוים הצלחה.
און אזוי, אזוי כסדר,

גוים, אידן גלייך אינאיינעם
גייען פונ׳ם רבינס חדר
און עס פילט זיך יעדן איינעם,
אַז זיין הארץ איז לייכטער, ריינער
און אז גאָט איז איינער, איינער.

בים־באַם־באָם.

זיצט אַ אינגל א פאַרטראַכטער,
אין זיין חדר אַ פאַרמאַכטער.
ווייסט ער ניט פון טאָג און נאַכט,
נאָר ער טראכט. נאָר ער טראכט
בים־באַם־באָם.
מאַרמאָר־הייזער און באַלקאָנען,
זייד און סאַמעט און סאַלאָנען
און ארום אים טאַנצן מיידלאך
אויסגעפוצט אין ווייסע קליידלאך.
בים־באַם־באָם.
וואַרפט ער איינער צו א בליק,
ווערט זי אזש פארשעמט פון גליק,
ווערט זי אזש פארשעמט פון גליק,
בים־באַם־באָם.

האַט אַ אינגל אַ פּרינצעסן
ליב באַקומען און פאַרגעסן,
אַז פּרינצעסנס זיינען רייך
און ער איז צו איר ניט גלייך
בים־באַם־באַם.
האָבן קולות זיך צעזונגען,
האָבן גלעקלאַך זיך צעקלונגען
בים־באַם־באַם.
טרייבן גוים אָן די פערדלאַך,
זיצן אידעלאַך מיט בערדלאַך
אויף סידעניעס היי און שטרוי
בים־באַם־באַם.
די פּרינצעסן ווערט זיין פרוי,
די פּרינצעסן ווערט זיין פרוי.
בים־באַם־באַם.

ז. ווײַנפּער

א מעשה מיט אַ קו.

יצחק משה יאָסלס
האָט אַ קו געקויפט,
בענקט די קו צום דערפל
נעמט זי און אַנטלויפט.

מאַכט רב יצחק קולות,
ווערט א ווילד געלויף,
איז די גרעבליע זאַמדיק
הויבט א שטויב זיך אויף.

וויקלט ער דאָס שטעטל
דאַכט זיך, אַז סאַ רויך
טרובן די פאַזשאַרנעס
מיט׳ן גאַנצן כח.

הויבט אַ איד אָן שרייען —
ראַטעוועט סע ברענט.
נעמען ווייבער קוויטשן,
ברעכן מיט די הענט.

שלעפּט שוין ווער אַ קופערט
פון זיין שטוב אַרויס.
איינער כאַפּט אַ תורה
פון דער אַלטער קלויז.

און דעם עק פאַריסן
לויפט די קו און לויפט —
יצחק משה יאָסלס
האָט אַ קו געקויפט.

א אינגעלע.

איך קאָן אַ קליינטשיק אינגעלע,
מיט ראָזע ווייכע בעקעלאַך,
די הערעלאַך צופּלאָסענע
ווי הענגען, ווי די לעקעלאַך.

צעוויינט זיך ווען דאָס אינגעלע,
און טרערט מיט זיינע אויגעלאַך,
דערצייל איך אים אַ מעשה'לע
פון בלויע, ווייסע פויגעלאַך.

אַנטשוויגן ווערט דאָס אינגעלע,
ער ווישט זיך אוים די אויגעלאַך
און וואַרט, אַז קומען זאָלן באַלד
די בלויע, ווייסע פויגעלאַך.

ביי דער פּיאַנע.

און שעה'ען לאַנגע זיצט זי ביי דער פּיאַנע.
די האָר — אמאָל אויף גלאַט פארקאמט,
נאָר אָפּטער ביז די שולטערן צולאָזן
און ווי א ווינטל,
שפּילנדיק זיך אויף די גראָזן
לאָזט זי אירע פינגער לויפן
הער און הין אזוי זיך
אויף די ביינדלאַך פון דער פּיאַנע.
און זיך איך דאמאָלסט איר אנטקעגן
אין א פארנאכט,
צי אין א גרוילאַכן באַגינען
און דורך די טוליענע גארדינען
שלאָגט זיך דורך פארטראכט
א נעבלענדיק ליכט

און לעגט זיך איף איר קליינעם מאַט געזיכט
דערמאָנט זי מיר די פּוילישע שטאָלצע פּאַנע,
וואָס פלעגט מיך אינגלווייז אי שרעקן און אי ציען.

און שעה'ען לאנגע זיצט זי ביי דער פיאנע —
א ווייס און אפגעפארבט הויז
מיט האָלצערנע שטאַכעטן,
די לאָדנס בלוי געפארבט,
די פענסטער מיט ראָלעטן,
און פרילינג איז,
עס בליען אלע בוימער
און גאָלדיק נעמט די זון פארלאָזן:
דעם ברייטן מארק,
דעם ברונען
און די שטיבער
און איז שוין באלד איך יענע הויז אריבער
שטייט דאמאָלסט זיך ביים פענסטער שטיל
די פוילישע, שטאָלצע פּאַנע
און קוקט ארוים אזוי זיך שעה'ענווייז כסדר

און אויף דער גרעבליע קעגנאיבער
גייט א אידיש אינגעלע פון חדר
דאָס היטל אויף א זייט פארדרייט,
די פאה׳לאך צופלאָסן
און הלומ׳ט שטילערייט פון א פרינצעסן,
וואס בענקט נאָך אים און קאָן אים ניט פארגעסן
און קוקט אוים, ווי די פוילישע, שטאָלצע פאנע.

אַ ראָמאַנס

איך שטיי ביי דיין טיר
און וואַרט זאָלסט, ווי שטענדיק
אַרוים גיין צו מיר.
די טיר איז פון רעגן
און עלטקייט שוין גרוי,
נאָר אויבן דער הימל
איז ריין און איז בלוי.
און אַלע: דער הימל,
און איך און די טיר,
מיר שטייען און וואַרטן —
און וואַרטן אויף דיר.

און שטיל איז די נאַכט,
אַזוי ווי פון גוטע מלאָכים
מיט פליגל באַוואַכט.

אַ ווינט ברענגט צוטראָגן
פון ערגעץ אַ קלאַנג
פון עפּעס א ציטריקן,
שטילן געזאַנג —
דאָס זינגט איצט די נאַכט אויס
אַ תּפילה צו דיר
און וואַרט זאָלסט, ווי שטענדיק,
אַרויסגיין צו מיר.

דו ביזט ניט געקומען!

די נאַכט האָט אַ בלויע אין פעלד זיך געשפּרייט
און איך בין אַזוי ווי אַ קאַץ איינגעדרייט
געלעגן צעווישן דעם קאָרן אויף דר'ערד.
אַ ריר פון אַ שטרוי, אַ שאָרך פון אַ קלייד,
איך האָב בלויז דאָס רירן און שאָרכן געהערט.
דו ביזט ניט געקומען.

אַ פייערל האָט אויף דער אָזערע געברענט
און האַלטנדיק לייכט זיך אַזוי ביי די הענט
איז פאָרל נאָך פאָרל פאַרביי שטילערייט,
אַ ריר פון אַ זאַנג, צוויי ווייס-שלאַנקע הענט.
דאָס האָט בלויז דער ווינט אויף די זאַנגען געוויט,
דו ביזט ניט געקומען.

העי, אַלטיטשקער!

און ווידער האָט דער פאַסטוך צו דעם הימל זיך פאַרקוקט.
און ווידער האָט דער וואָלף אַ שעפּעלע פאַרצוקט.
אַזעלכע מעשה׳לאך האָט מיר אַן אַלטיטשקער דערציילט,
און זיי דערציילנדיק האָט קיינמאָל ניט פאַרפעלט
אַ פּייערל אַ צונד צעטאָן זיך אין זיין בליק,
— אזוי, אזוי איז איך דעם מענשנס גליק.
פאַרקוקסט זיך צו דעם הימל, וואו א פויגל פליט,
צי אויף די לאָנקעס, וואו א טייכל שלענגלט זיך אין ציט
דערציילנדיק דיר מעשה׳לאך, וואָס טרעפן אין דער ווייט
און זעסט ניט, ווי דאָס מיידל ביי דיין זייט —
די לאָקן פונם ווינטעלע צעווייט
צושמייכלט זיך שוין זיס פון צווייטן בחור׳ס רייד.

און ווידער האָט דער פאַסטוך צו דעם הימל זיך פאַרקוקט
און ווידער האט א וואָלף א שעפּעלע פאַרצוקט.

העי, ליבער אַלטיטשקער, דאָרט וואו דו ביזט!
דאָס מעשה'לע דערציילן מיר איז גאָר געווען אומזיסט,
ווייל דער וואָס קוקט צום הימל, וואו א פויגל פליט,
צי אויף דער לאָנקע, וואו א טייכל שלענגלט זיך אין ציט
דערציילנדיק אים מעשה'לאָך, וואָס טרעפן אין דער וועלט,
ווען נאָענט ביי זיין זייט
אַ בלאָנד־געלאָקטע מיידל זיצט, ווי לעבן מיר אַצינד,
מוז זיין אַ גרויסער נאַר, צי נאָך אַ קינד
אָדער גאָר שוין אַיינגעבויגן גיין דעם קאָפּ צו דר'ערד,
ווי דו, העי, ליבער אַלטיטשקער, וואָס האָסט די מעשה
אויסגעקלערט.

נו זע.

אוי, סאַראַ אומעט קוקט אַרויס פון דיינע אויגן,
גלייך, ווי אַ קראַ וואָלט פלוצלונג אָנגעפלויגן
און אַזאַ שלעכטע בשורה דיר אָנזאָגן.
נו זע,
ווי קאָן אַ מענש זיך דען באַקלאָגן,
ווען אין אַ שוואַרצע נאַכט און דורך טומאַנען
איז נאָך אַ גוטע האָפענונג פאַראַנען,
אַז ערגעץ אין אַ הויז איז אַזאַ ליכטיקייט צעגאָסן,
און אויף אַ בענקעלע אַ קינד מיט הערעלאַך צופלאָסן
שטרעקט אויס די קליינע הענטלאַך צו אַ טאַטע־מאַמען,
וואָס האָבן נאָך אליין, ווי קינדערלאך צוזאַמען
ביים וויים־געדעקטן טיש, אינמיטן עסן
מיט נאַרישקייט און שפּילצייק זיך פאַרגעסן.

אוי, סאַראַ אומעט קוקט אַרויס פון דיינע אויגן,
גלייך עמעץ וואָלט אַ נעץ פאַר דיינע פיס געצויגן,
און נאָך די טריט זיך דיינע יאָגן.

נו זע,
ווי קען אַ מענש זיך דען באַקלאָגן,
ווען אַרום אים איז אַזאַ שטילע פרייד צוגאָסן —
אַמאָל, אַמאָל איז ערגיץ־ווּאוּ אַ טייכל שטיל געפלאָסן
און אויפ׳ן טייכל איז אַ ווייסער שוואַן אַרומגעשוואומען.
נו, איינמאָל איז אַ יעגער אָנגעקומען
מיט נעצען און מיט שאַרפע פייל און בויגן.
און ווי עס האָבן זיינע אויגן
דעם שווימענדיקן שוואַן אין טייך דערזען,
איז גלייך געשען דאָס, וואָס האָט געדאַרפט געשען.

אַ יעגער האָט אין טייך אַ ווייסן שוואַן געפאַנגען
און זינגענדיק איז ער מיט אים אַוועק געגאַנגען.

זי איז אַוועק

זי איז אוועק.
עס הילכן נאָך די טריט אין קאָרידאָר
א בלייך געזיכט
און ווייכע לאנגע בלאָנדע האָר
און בויג איך איין צו איר מיין קאָפּ
לאָזט זי שעמעוודיק אירע אויגן טיף אראָפּ
און מורמלט עפּעס שטיל,
אז קאָנסט איר מורמלען ניט פארשטיין.
זי איז אוועק
און איך בין דאָ אליין, אליין.

איך הויב זיך אויף.
צעוואָרפן קוקט אויף מיר מיין בעט
און מיר אנטקעגן אויפ׳ן וואנט
דער זייגער ווייזט : שוין שפּעט.

איך מאך א פענסטער אויף
עס נעמט זיך שפּילן אויף מיין קאָפּ
אַ לייכטער, שפּילעוודיקער ווינט
און גלעט מיך, ווי א מאמע גלעט איר קינד
און איך, א שווייגנדיקער, הער זיך איין צום קאָרידאָר, —
א בלייך געזיכט
און ווייכע לאנגע בלאָנדע האָר.

א ווייסע

איך האָב אין שלאָף דיך אַזאַ ווייסע היינט געזען.
די האָר געווען ביי דיר אין צעפּ פאַרפלאָכטן,
און ווי א טויב פון הלף ניט דערשאָכטן
ביזסטו א בלייכע אויף דיין בעטל שטום געלעגן
און איך — דעם קאָפּ געבויגן דיר אַנטקעגן
האָב מיט די פינגער מיינע האָר געריסן
און אויסגעשריגן בייז: — עס איז אַ גרויסער ליגן
און דאַן די צונג ביז בלוט פאַרביסן
און אַ פאַרמאַטערטער געשוויגן.

ערגעץ זיך פאַרלירן.

איינמאָל נאָר דאָס ליכט פון דיינע גוטע אויגן
זאָל מיין מידן קאָפּ נאָך גלעטן
און דערנאָכדעם גאָרניט, גאָרניט בעטן
נאָר דעם קאָפּ אַראָפּגעבויגן
שטום דיין שוועל אריבערטרעטן.

איינמאָל נאָך אָן דיינע דינע, פיינע פינגער
אָט אזוי, מיינע הענט באַרירן
און דערנאָכדעם זיך פאַרלירן.
פון דעם טוי נאָך לייכטער, גרינגער
ערגעץ זיך פאַרלירן.

סיי דו און סיי איך.

דורך טעג און דורך נעכט
נאָר פרעג איך ביי זיך
ווער איז דאָ גערעכט,
צי דו, אדער איך?

דורך טעג און דורך נעכט
נאָר ענטפער איך זיך,
אז ביידע גערעכט,
סיי דו און סיי איך.

זאָל זיין אַזוי

זאָל זיין אַזוי.
דער יעגער האָט שוין סיי ווי סיי
די ווייסע ביינקענדיקע שוואַן
פון נעץ באַפרייט,
און פילנדיק זיך אויף דער פריי
האָט אין דער ווייטער-ווייט
די ווייסע ביינקענדיקע שוואַן
די פליגל אויסגעשפרייט אין וועג.

זאָל זיין אַזוי.
איך מאַך דאָס מעשה-ביכל צו,
און צינד אַ פּאַפּיראָס זיך אָן,
די ווייסע ביינקענדיקע שוואַן
שווימט ווידער אויף אַ טייך שוין וואו.

העי, װײַסע בענקענדיקע שװאַן,
עס ציט דעם פּײַל און בויגן אַן
אַן אַנדער יעגער אויפֿ'ן ברעג.

זאָל זײַן אַזוי.
איך ציִ זיך אויף דער סאַפּקע אויס,
און פֿונ'ם פּאַפּיראָסען רויך
די װײַסע, בײַנקענדיקע שװאַן
שװימט בײַנקענדיק פֿאַר מיר אַרום.
— מײַן װײַסע, בײַנקענדיקע שװאַן,
אַט װײַזטו מיר זיך פֿון דער הויך,
אַט שװימסטו אין דער לופֿטיקייט אַװעק.

זאָל זײַן אַזוי.

רב יצחק׳ל בעל תפילה.

ערב יום־כפור
האָט מען אינ׳ם רבינ׳ס בית־המדרש
צעביסלאך וויין געטרונקען.
לאָזט דערפאר רב יצחק׳ל בעל־תפילה
וואַקלנדיק זיך פון די בית־המדרש טרעפּ ארונטער,
זעט ער — אויסגעבלייכטע אידן,
איינגע׳עקשנ׳טע און שטילע,
מיט די פּאָלעס ברייט צעפלאָסן
איילן זיך און איילן.
פאלט אים איין,
אז אָט אזוי אודאי
מוזן אויך די פיש אין ימים
ציטערן אויף גאנצע מיילן,
ווען עס רוקט זיך אָן א שטורעם.

טראַכט רב יצחק׳ל בעל תפילה
פון אַ גרויסן, שטאַרקן אָרעם,
וואָס זאָל קאָנען זיין קהלה
אונטער זיך ארונטער נעמען.
און ער פילט,
ווי אָפּשטעלן פון עולם וועמען
און אים זאָגן: —
„איך רב יצחק׳ל בעל תפילה
בין אַ זקן און אַ חלוש
און איך קאָן אויף זיך אזוינס ניט נעמען".
אָט אזוי אַ זאָגן
און דערנאָכדעם זיך צעמישן,
ציטערן מיט זיי צוזאַמען.
פּלוצלונג נעמען זיך פאַר זיינע אויגן דרייען
שטיבער, מארק און קלייטן
און דערנאָכדעם ברייט און ברייטער
נעמט אַ כאָד פאַר אים זיך שפּרייטן.
פאַלט אים איין,
אַז פאַר אַ דרימל
איז זיין ווייך געבעטע סאָפקע

לאו דוקא
הויבט ער אויף די הענט צום הימל.
איז עפּעס גלייך מיט אים געשען
און ער האָט נאָענט ארום זיך דערזען:
אַן אַ שיעור באַמאַלטע זאַלן,
ווענט פון ליכטיקע קאַלירן,
אידן אָנגעטאָן אין קרוינען,
וועלכע מינען זיך, ווי שטראַלן
שטייען ביי די ברייטע טירן.
ווילט זיך אים א שוועל באַטרעטן.
האַלט אַ שווערד ווער אויסגעצויגן.
הויבט ער אָן צו וויינען, בעטן ,
ווערט פון שווערד א ווייסער מלאך
און ער נעמט אים מיט הכנעה
דורך די זאלן פירן.
גייט ער, גייט ער, גייט ער
ביז ער זעט זיך אין אַ גאָרטן : —
ווייכע, גלאַטע, גלייכע בייטן
אויסגעשפּרייטע דאַ און דאָרטן
און אויף זיי אזויפיל קוויטן

שאָקלען זיך און וויגן.
שטוינט רב יצחק'ל בעל-תפילה —
וואָס זאָל אלץ אָט דאָס באטייטן ?
פלוצלונג זעט ער אים אנטקעגן
קומען רייטער אָן צו רייטן —
דורות אַלטע, גרויע זקנים.
הויבט ער אָן צו דר'ערד זיך בוקן
און מיט טרערן אין די אויגן
בעט ער זיך ביי יעדן איינעם :
— איר וואָס טראָגט דעם סוד פון צייטן,
זאָגט מיר ליבע, אלטע זקנים,
וואָס זאָל דאָס באַטייטן ?

— יעדע קוויט — א ריינע תפילה
פון אַ אידיש הארץ דורך טרערן.
— יעדע בייט איז א קהלה,
גיבן זיי אים צו דערקלערן.
נעמט רב יצחק זיך פרייען —
יעדע קוויט א ריינע תפילה,

וועט ער גלייך זיין קווייט דערזען
און די בייט אויך פון זיין קהלה.
לאַזט ער גיין זיך צו די בייטן
מיט אזוי פיל פרייד אין הארצן.
פלוצלונג האָט זיך אלץ פארצויגן,
אוים דער גאַרטן,
אוים די קווייטן
און ער עפנט אויף די אויגן.

וואו־זשע איז דער שיינער גאַרטן
מיט די גרויע אלטע זקנים?
זוכט זיין בליק אום דאָ און דאָרטן.
זעט ער זיך אין גלח׳ס סיידל.
שטוינט רב יצחק׳ל מיט ציטער
און ארום אויף בוים און גראָזן
האָט די נאַכט, אַ בלויע, שטילע
טיף זיך שוין אַראָפּגעלאָזן.
נעמט ער זיך פון גראָז אויפהויבן
און ער קוקט פון סאַד אריבער.

— וואָס־זשע קוקן איצט די שויבן
אַזוי העל פֿון אַלע שטיבער?
און דער רעש פֿון בית־המדרש
טראָגט צו אים זיך פֿון דער ווײַטן.
שטוינט רב יצחק׳ל בעל־תּפֿילה —
וואָס זאָל דאָס באַטײַטן?
פּלוצלונג האָט אים אין די שלייפֿן
אַזאַ קלאַפּ געגעבן:
— יום כּפּור הײַנט... כּל נדרי...
האָט זיך אים דאָס האַרץ געהויבן
— יום כּפּור... סטײַטש... כּל נדרי..
און אַ גרויס געוויין האָט זיך פֿון סײַדל
אין דער נאַכט אַריין געהויבן

מיין היים.

מיין היים.
אין ווייטע לענדער בלאַנדזשענדיק אליין,
גייט אויס מיין הארץ נאָך דיינע ווענט פון ליים
און אויוועלע פון רויטן אָפּגעברענטן שטיין.

די סטעליע דורך און דורך מיט געלן אויסגעפלעקט
פון רעגענעך, וואָס נעצט דורך איר אַריין,
די שויבן דאָ און דאָרט מיט וואָס פארשטעקט,
עס שיינט גאנץ אָפּט דורך זיי ניט דורך קיין שיין.

און קומט די נאכט — די שאָטנס אויף די ווענט,
די מאמע מאכט צורעכט ביים לאָמפּ א העמד
און אויפ׳ן בעט—מיין שוועסטערל מיט איינגעשמירטע הענט
די בלאָנדע לאָקן אירע ניט פארקעמט.

א מויז שאַרט ציטעריק זיך אויפ׳ן דיל,
די מאמע לאָזט דאָס נייען אָפּ פארטראכט
און אויף א בענקל זיץ איך אין דער שטיל
און שרעק זיך פאר דער מויז און פאר דער נאכט.

אלץ וואָלט זי געזען.

ווי וואָלט איך וועלן זיין היינט ביי מיין מאַמען
א שווייגנדיקער, פּט אזוי צוזאמען
זיצן ביי דעם טיש מיט איר.
איך וואָלט מיין קאָפּ אראפּגעבויגן,
געפילט דעם ווייכן בליק פון אירע אויגן,
איר ווייכן בליק אויף מיר.

עס וועט א מאַמע דאָך ניט פרעגן
א וואו, אויף וועלכע שלעכטע וועגן
עס איז איר קינד געווען.
זי וואָלט איר קאָפּ צו מיר בלויז צוגעבויגן
און מוטערליך געקוקט מיר אין די אויגן
און אַלץ וואָלט זי געזען.

מאמע.

האסט צוגעדעקט מיך מיט דיין ווארעם קלייד,
א ריר געטאן מיין קישן מיט דער האנט
און אויף די שפּיצן־פינגער שטילערייט
ביזטו אוועק אין ווינקל צו דער וואנט.
א לעמפּל האט אין ווינקל מאט געברענט
און פעדערן געפּליקט, געפּליקט געשווינד
האסטו מיט דיינע ציטעריקע הענט,
מיט דיינע בלייכע ציטעריקע הענט,
פאר מיר דיין קינד.

טויבן

טויבן שטייען ביי מיין פענסטער,
ווייסע טויבן צוויי —
עפענען וועל איך דאָס פענסטער,
עפענען פאַר זיי.

אין מיין בחור'שען צימער
וואוינען וועלן זיי.
וואַרקען וועלן אין מיין צימער
ווייסע טויבן צוויי.

אין די נעכט פון שווערן אומעט
וואַרקען וועלען זיי.
אין די נעכט פון שוואַרצן אומעט
ווייסע טויבן צוויי. . . .

דאָס ווינטעלע פון דרום

שטיל געוואָרן איז דער שטורעם
און דער הימל בלוי און ריין,
און אַ ווינטעלע פון דרום
רופט אין גאַס שפּאַצירן גיין.

שטרעק איך אויס צו איר מיין אָרעם
וויל זי דוקא זיין אַליין,
און דאָס ווינטעלע פון דרום
רופט אַזוי שפּאַצירן גיין.

זינגענדיק

זינגענדיק,
טרייסט זיך די וועלט, די פאַרוואונדעטע.
און דורך געזאַנג
עפענען ברייט זיך די הענט, די געבונדענע,
זינגען מיר, זינגען מיר, זינגען מיר,
און אַלע וועלטן פאַרקלינגען מיר.

זינגענדיק,
היילט זיך די וועלט, די פאַרבלוטיקטע.
און דורך געזאַנג
ווערן די הערצער געמוטיקטע.
זינגען מיר, זינגען מיר, זינגען מיר.
און אַלע וועלטן פאַרקלינגען מיר.

זינגענדיק,
וואַכט אויף די וועלט, די פאַרמאַטערטע.
און מיט געזאַנג,
פרייע, ווי פאָנען אין לופטן, צעפלאַטערטע,
זינגען מיר, זינגען מיר, זינגען מיר,
און אַלע וועלטן פאַרקלינגען מיר.

גלויביקע

גלויביקע,
מיט אויגן צעעפנטע
און קינדעריש קוקנדע
גייען מיר
גייען מיר
גייען מיר
איבער דער וועלט — דער פארוואנדעטע
און דורך די וואונדן
זעען מיר,
זעען מיר,
זעען מיר,
אים אין זיין ליכטיקייט
שיינענדיק,
בלענדנדיק
און הענט אויף אהינטער געבונדענע
און טיף פאר זיין פנים זיך בוקנדע
זינגען מיר,
זינגען מיר,

זינגען מיר,
א שבת צו זיין ליכטיקייט
און הענט אויף אהינטער געבונדענע.
און טיף פאר זיין פנים זיך בוקנדע
זינגען מיר,
זינגען מיר,
זינגען מיר,
אָ טרייסט צו דער וועלט — דער פאַרוואונדעטע
פון אים און אין זיין ליכטיקייט
און הענט אויף אהינטער געבונדענע.

אין באַן

די באַן האָט זיך געיאָגט
און איך בין אין דער באַן געזעסן
און פונקט אנטקעגן מיר
אין קאָלירן בלאָנד און בלוי
זיצט דער פרילינג
די בלאָנדע אויגן ברייט צעעפנט,
דאָך קוקט ער אָן אַ זייט
און שעמט זיך פאר מיין בליק.
נו, נעם איך אים ארונטער אויף צוריק
און צום געזאַנג פון יאָגנדיקן באַן
צעזינגט זיך אויך מיין הארץ
פרילינג!
פרילינג!
פרילינג!
נאָר ווען האָט זיך די באַן געשטעלט?
ניטאָ שוין מער דער פרילינג קעגן מיר
און אויף זיין אָרט
א רויטלאָך ברוינער זיצט דער זומער.

אן אָפּגעבּרענטער פון דער זון,
קוקט ער מיט זיינע לאַכנדיקע אויגן,
אַזוי אַרויסרופנדיק אויף מיר.
האָב איך צו אים זיך צוגעבויגן
אַ טרייסט ביי אים אין שווים
נאָך דעם בלוי-בלאָנדן פרילינג
געוואַלט געפינען,
נאָר אומבאַמערקטערייט
האָט אויך דער זומער מיך פאַרלאָזט
און אויף זיין אָרט,
ווי פון אַ פייכטן ווינט געבלאָזט
האָב איך דעם הערבסט דערפילט;
דעם פייכטן קאַלטן הערבסט.

אַט אַזאַ-אַ מעשה'לע
וועל איך מסתמא זיך אליין דערציילן,
ווען דאָס בלאָנדקייט פון מיין אויסזען
וועט אויף גרוי זיך בייטן,
אָבער איצטער בין איך דאָך נאָך בלאָנד!
אָבער איצטער בין איך דאָך נאָך בלאָנד!

ז. וויינפער

די מעשה מיט'ן גובערנאַטאָר

ביי דער גרעבליע
איז פאַרצייכנט אויפ'ן ברעטל,
אַז עס וואוינען אינ'ם שטעטל
הונדערט-ניינציק מאַנספערשוינען.
דאַרף זיך אָבער איינמאָל מאַכן,
פונקט אַרום יום-טובים-צייטן, .
פאָרט פאַרביי דער גובערנאַטאָר.
און כידוע איז דאָס שטעטל
דאַמאָלס אָנגעפּאַקט מיט חסידים.
בלייבט ער שטיין און קוקט מיט שטוינען
אויף דער פרייד און רעש פון שטעטל
וואָס פאַרמאָגט אַזאַ מין ברעטל.

— וואָס זאָל אלץ דאָס באַטייטן ?
הויבט דער שטרענגער גובערנאַטאָר
ביי דעם פּריסטאַוו אָן צו פרעגן.
— וואָס זאָל אלץ דאָס באַטייטן ?
און ער נעמט אים מיט דער האַנט באַווייזן
צו דעם מאַרק צו, קעגען־איבער,
וואו פאַר אַלע קלייטן, שטיבער
אידן אין געדיכטע קרייזן שטייען. . .
— הונדערט־ניינציק מאַנספּערשוינען !
טייטלט ער אים אויף די קרייזן,
— הונדערט־ניינציק מאַנספּערשוינען !
נעמט ער זיך אַ וואָנצע דרייען,
ווי די מייזלאַך אין די היילן
קאָן מען זיי ניט איבערציילן.

און דער פּריסטאַוו אויסגעצויגן,
פינטלענדיק מיטביידע אויגן,
שטייט דערשראָקן און צוטראָגן
און ער ווייס ניט וואָס צו זאָגן.

— „פראַזדניק, ראַבין, גאָט צו לויבן" —
פרואווט ער געבן צו דערקלערן,
און צוויי פינגער אויפגעהויבן
צו זיין גלאַנצנדיקן שטערן
שטייט ער גלייך און אויסגעצויגן
און ער פינטלט מיט די אויגן.

— „שטאָ זאַ פראַזדניק, שטאָ זאַ ראַבין?"
שטעלט דער בייזער גובערנאַטאָר
אוים אויף אים צוויי ווילדע אויגן,
— „שטאָ זאַ פראַזדניק, שטאָ זאַ ראַבין?"
און דער פריסטאַוו אויסגעצויגן,
פינטלענדיק מיטביידע אויגן,
הויבט די פינגער צו דעם שטערן
און ער פרואווט אַזוי דערקלערן: —
אַז דאָס זיינען פרעמדע מענטשן,
אָנגעקומענע פון ווייטן
אויף דעם נייעם יאָר זיך בענטשן,
און עס פירט זיך שוין פון צייטן,

אז דער ראַבין פונ׳ם שטעטל
זאָל די אַלע פרעמדע אידן
יעדעס יאָר זיין ברכה געבן:
מיט געזונט און גליק און פרידן
זאָלן זיי דאָס יאָר אויסלעבן.
טראַכט ווער שלעכטס אויף זייער האַרצן
קריגט ער גלייך אַ סוף אַ שוואַרצן.

— „זשידעס, ראַבין, שטאָ זשע עטאָ?"
האָט זיך שטרענג דער גובערנאַטאָר
אויפ׳ן פּריסטאַוו הויך צושריגן.
— „זשידעס, ראַבין, שטאָ זשע עטאָ?"
וואָס האָסטו ביז איצט געשוויגן
און די זשידעס מיט׳ן ראַבין
אין דער קאָזע ניט פאַרנומען?
— ברענג אַהער געשווינד דעם ראַבין —
האָט נאָך בייזער ער גענומען
ביידע וואָנצעס זיינע דרייען,
— שוין זאָל איך דעם ראַבין זען!

איז אַ ציטער דורכגעלאָפֿן
דורכ'ן גאַנצן שטעטל,
ווען דער קלאַנג האָט זיך צעטראָגן,
און געלאָפֿן
זיינען אַלע תהלים זאָגן.
ווייבער האָבן זיך נדרים
שטיל געגעבן
און די קינדער אין חדרים
האָבן אויך פֿאַר „אים” זאָל לעבן
אין דער שטיל פֿאַרגאָסן טרערן,
אַז ער זאָל גלייך ניצל ווערן.

ער נאָר איינער, „ער” זאָל לעבן,
האָט זיך דוקא ניט געשראָקן.
האָט זיך נאָר געהייסן געבן
אַ פֿאָר נייע ווייסע זאָקן
און דאָס מאַנטל מיט קוויטן.
מיטגענומען אַ פֿאָר זקנים,
אַז זיי זאָלען אים באַלייטן
און איז גלייך מיט זיי אינאיינעם

צו דעם בייזן גובערנאַטאָר
שטיל און שטאָלץ אַוועקגעגאַנגען.

און אַ וואונדער איז געשען,
שטייט אין פּנקס דאָרט פאַרשריבן.
ווי דער בייזער גובערנאַטאָר
האָט דעם רבי'ן נאָר דערזען
איז ער פּלוצלונג שטיין געבליבן.
„אים" זאָל לעבן פּונקט אַנטקעגן
אַ פאַרבלייכטער און צושראָקן,
און הכנעה'דיג געבעטן
„ער" זאָל לעבן
זאָל אים נאָר זיין ברכה געבן.

פּונקט איז דאַן די זון פאַרגאַנגען,
שטייט אין פּנקס אויך געשריבן,
ווען עס האָבן מיט געזאַנגען

אידן זיך אין שול פארקליבן
גאט צו דאנקען און צו לויבן
פאר דעם נס, וואס איז געשען
האבן אלע צוגעזען,
ווי א קאטש האט זיך געהויבן
בארג ארויף און זיך געטראגן
ווייטער ווייטער פונ׳ם שטעטל,
וואס פארמאגט אזא מין ברעטל.

ארום דארף

נאָך אַלעמען

גאָך אַלעמען איז גאָרניט אַזוי שלעכט צו לעבן.
שטייסט אויף פרימאָרגן דערפילסטו ווען אבצוגעבן
א לויב דערפאַר, וואָס דורך די שויבן
שיקט ווער דיר אַזאַ ליכטיקייט פון אויבן.
און מאַכט זיך ווען ניט ווען
א טאָג פאַרוואָלקנט אין טומאַנען
איז אויך אין דעם קיין אומגליק ניט פאַראַנען.
צינד אָן דאָס אויוועלע
און לאָז זיך עס צוברענען
און דו וועסט קענן פלאַם אליין זיך ניט דערקענען.
וועסט זיצען אויף א שטול
דעם אויוועלע אנטקעגן
און חלומ'ען פון ווייטע גרין־באַגראָזטע וועגן,
וואו שטיבלאַך אין העל־פּאַרביקע קאָלירן
צעוואָרפן ליגן דא און דאָרטן אָן א סדר,

און פאַר די ברייט־צופּראַלטע טירן
די מיידלאַך אין די לייוונטענע קליידער
פאַרטראַכטע קוקן, ווי די זון לאָזט גאָלדיק זיך אַרונטער
און מיט דעם אייזען שאַר די קוילן אַלע ווײַלע אונטער,
אַז רויטער זאָלן זיי זיך אינ׳ם אויוועלע צעצינדן
און די טומאַנען וועלן ווייט פון ,יר פאַרשווינדן.

אַ שטילער וועג

א לאנגער שטילער וועג
און הויכע בוימער ביי די זייטן.
ווי גוט וואָלט זיין דאָ אויף א פערד פּאַוואָליע רייטן
און לאָזן אין דער ווייטער־ווייט אַזוי אַוועק די אויגן
און וואָלט מיט רעש פון ערגעץ־וואו א פויגל אנגעפלויגן
וואָלט איך אַ „הוק" געטאָן אויף אים — דעם פויגל,
דעם פארשייטן
און וואָלט זיך ווייטער אויף מיין פערד פּאַוואָליע רייטן.

א שטיין.
איך גיי א מידער צו און פאל אויף אים אנידער.
פון וועג און שטיינער זיינען מידע אלע מיינע גלידער.
איך שטרעק די הענט אוים צו א בוים און גיב א ריר
די צווייגן,
און א גערויש לויפט דורך און באלד א טיפער שווייגן
נעמט אלץ ארום: — דעם בוים און מיך און אויך דעם
וועג, דעם ווייטן,
ווי גוט וואָלט זיין דאָ אויף א פערד פּאַוואָליע רייטן.

אַ דאָרף

אַ דאָרף.
באַזונדער ליגן זיך די כאַטקעס דאָ און דאָרטן.
אַ קלויסטער שטייט אינמיטן פון אַ גרויסן, גרינעם גאָרטן.
די זון גייט אויף און אויפ'ן קלויסטער שפּיגלען זיך די
שטראַלן,
און פון די גרוי מיט מאָך באַדעקטע שטאַלן
די שקצים מיט די בייטשן אין די הענט, כמעט נאָך קינדער,
צעפירן אין די טשערעדעס די פעטע שאָף און רינדער.

דו גייסט פאַרביי.
און שטויביק־גרויע זיינען דיינע קליידער.
אַ פויער גריסט דיך. באַלד אַ צווייטער און אַזוי כסדר.
אַ גויע מיט אַ קריגל־וואַסער קומט דיר אָן אנטקעגן
באַגריסט דיך גוטמוטיק און נעמט דיך פרעגן: —
וואוהין דו גייסט און אויב דו ווילסט זיך אָפּרוען, דו מידער;
אין שטוב איז ברויט גענוג פאַראַן און אַלע זיינען ברידער.

ז. וויינפער

הייליקע בילדער

פיר אויסגעווייסטע ווענט,
און אלץ איז דאָ צוזאמען :
דער טיש, דאָס בעט און אויך די קיך, און אין געפארבטע ראמען
פון הייליקע די בילדער זיינען אויף די ווענט צעהאָנגען,
אמאָל, אמאָל איז אויף א פעלד א הייליגער וואָהין געגאנגען,
האָט אים אינמיטען וועג א ווילדער לעמפערט אָנגעטראָפן
איז באלד דער לעמפערט פאר זיין הייליקייט אין טיפן וואלד אנטלאָפן.

און יעזוס קוקט אויף מיר
מיט זיינע טונקעלע און שטילע אויגן.
זיין יונגער קאָפּ איז מיט א קראנץ באדעקט און צוגעבויגן
צו זיינע פיס א פרוי ווישט אָפּ דעם שטויב פון זיינע קליידער.

און איך דערזע זיך מיט־אַמאָל אַ אינגעלע אין חדר
דער רבי, גלייך ער וויל ניט ווען פונ׳ם שלאָף אויפוועקן
דערציילט אונז עפּעס שטיל און קלויסטערס שרעקן
אונז און שרעקן

קאַרטאָפּליעס מיט דער שאָל

קאַרטאָפּליעס מיט דער שאָל.
עס טראָגט א פאַרע זיך פון אויבן.
און ברויט טראָגט אויך די גויע צו און הערט ניט אויף
צו לויבן,
ווי גוט עס איז ביי איר צוליב מיר אלץ געראָטן
און אויב איך וויל וועט זי פאר מיר אויך אייער
לייגן בראָטן.
א שיקסע קומט אריין און נעמט דער גויע עפּעס פרעגן
און זעצט זיך אויף א ווייסע באנק אנידער מיר אנטקעגן.

א קודלעוואַטער, געלער הונט
האָט נעבן אירע פיס זיך אויסגעצויגן
און, ווי דער הונט קוקט איך אויף איר מיט גליענדיקע אויגן,
זי טוט א לאַך און ביגט דעם קאָפּ איין צו די שויבן.
א שיינער וועטער — זאָגט זי — וועט זי גיין היינט
שוואָמען קלויבען.
און אויב איך וויל וועט זי מיך ביז צום שמאָלן וועג באַלייטן
און מיט די פינגער גלעט זי אויפ'ן סאראפאן די קווייטן.

אַ גאָלדן פישל

אַביסעל אפגערוט די פיס
און ווייטער, ווייטער זיך געגאנגען.
עס וויגט א לייכטער ווינט זיך אויף די זאנגען
און גוט איז מיר זיך אלע רגע אפצושטעלן
און חלומ׳ן פאר זיך,
אז אַט די זאנגען זיינען וועלן,
וואס ציען אין א ים זיך ווייט אויף גאנצע מיילן,
און איך א מענטש, וואָס האָב זיך ניט וואוהין צו איילן,
מעג דאָ ביים ברעג זיך שטיל אנידער זעצן
און חלומ׳ן, און חלומ׳ן
פון דינע זייד-געוועבטע נעצן,
וואָס קאָנען ביז די אָפּגרונטן דערלאנגען
און דאָרט פאר מיר א גאלדן-פישל פאנגען.

און אַט איז ערגעץ-וואו א פויגל דורכגעפלויגן
און ברייט אזוי צעעפן איך די אויגן
און קוק, ווי לייכט עס שוועבן זיינע פליגל —

אַמאָל, אַמאָל האָט ערגעץ אין א וויגל
א שלאָפנדיקעס קינד געזען אין דרימל
און אומבאַפלעקטע זון,
און אַזאַ בלויען הימל,
ווי אַטאָ דער, וואס איבער מיר איז איצט פארצויגן,
און איבער זיין געזיכט
און דרעמלענדיקע אויגן
צוויי הענט צעשפּרייט,
ווי אָט די פליגל, וועלכע שוועבן
שוין ווייט פון מיר, אָט דאָרט —
צו דעם האָריזאָנט דערנעבן.

די זון גייט אויף

די זון גייט אויף,
אוּן גאָלדיק ווערט דאָס גראָז אין וואלד.
אַ שטילער שאָרך לויפט דורך,
אוּן באַלד
ווערט פול די לופט מיט אזא קלינגענדיק געזאנג.
איך הויב זיך אויף פון דר'ערד,
אוּן לאָז זיך פונ'ם וואַלד אַרויס.
אוּן פאַר די אויגן מיינע שפרייט זיך אויס
אַ קאָרן־פעלד —
אי געל, אי גרין,
זיך וויגנדיק, אין מאָרגן־ליכט, אהער און הין.

די זון גייט אויף,
אוּן שווייגנדיק גיי איך און טראַכט: —
עס האָט א מענשנס האנט דאָס אלץ פאַרזייט.

און לאַזנדיק עס דאָ אויף גאָטס באַראָט,
זיצט ער אודאי אויף דער פריזבע פון זיין הויז אצינד,
דעם שווערן קאָפּ אָן וואַנט געלענט,
און פופקעט שווייגנדיק און פויל
די לולקע־ציבוק אין זיין מויל.
און דאָ די זון מיט גרוים גענאַד
גייט גאָלדיק אויף,
צום הימעל הויך אַרויף,
און הילט אין פריידיק העלער־שיין
די שווערע אַרבעט זיינע איין.

גוט מאָרגען!

די זון גייט ביים וואַלד אויף
אַלץ רויטער און רויטער.
די ראָסע צוגייט זיך
אַרום אַזוי לויטער.

צוויי אָקסען — די הערנער
אַרונטער געבויגן,
אין וואָגן אַ פויער
פאַרזשמורעט די אויגן.

דערפילסטו ווי ווער
„גוט־מאָרגן” צו זאָגן,
און וואַרפסט אים אַריין גלייך
צום פויער אין וואָגן.

נו, פרעגט ער אזוי זיך,
פון פריינדליכקייט וועגן —
וואוהין גייט עס איצטער
אַ מענש אויף די וועגן ?

און ערגעץ צעציט זיך
אַ רוף פון אַ האָרן,
אַ פויגל לאָזט רעש זיך
ארונטער צום קאָרן.

אַ שטיבל.

צווישן בערג און צווישן טאָלן
ערגיץ ביי אַ בלויען ים,
שטייט אַ ווייס פאַראיינזאַמט שטיבל
און אַרום פון האָלץ אַ צאָם.

שלעפט זיך ווען פאַרביי אַ מידער,
פירט אַ סטעזשקע גלייך אַהין.
בלויע בלימלאך ביי די זייטן,
און אַרום איז טונקל-גרין.

האָט דאָס שטיבל קליינע פענסטער,
און אַן אַלטע, גרויע טיר,
שטעלט זיך אָפּ ביי איר דער מידער
און ער טוט אַ קלאַפּ אַן איר.

— עפנט אויף און גיט אַן אָפּרו, —
רופט ער מיט זיין מידן קול.
— עפנט אויף און גיט אַן אָפּרו, —
חזר'ט איבער באַרג און טאָל.

עפנט זיך די טיר פּאַנאַנדער,
און דורך איר אַ בלאָנדער קאָפּ
בוקט זיך פריינטליך פאַר דעם מידן,
נעמט פון אים דעם פּאַק אַראָפּ.

בלאָנדע לאָקן, רויטע באַקן,
און די אויגן, גאָט, ווי בלוי.
טראָגט אים צו אַ ריינעם בענקל,
זאָגט אים: זעצט זיך אָט אַזוי.

אַלע ווענט מיט פעל באַצויגן,
דורכ'ן פענסטער רוישט דער ים,
אין אַ ווינקל אויפ'ן אויוון,
פלאַקערט אויף אַ רויטער פלאַם.

און זע אַ קרעפּטיק־יונגען פּנים
מיט אַ קאָפּ געקרויזטע בלאָנד־פאַרברוינטע האָר,
פאַרגעס איך, אַז איך בין אַ יונגערמאַן
שוין קרוב דרייסיג יאָר,
און זינג,
און שפּרונג —
לאַ־לאַ, לאַ־לאַ!
העי־הע! מעם־בעם!
בים־באָם! בים־באָם!
און דאַן פאַרגיי איך זיך
אין אַ נשמה׳דיקן: —
נאַ־נאַ.., נו... נו...

משה הערשקע

ס'איז הדבר הידוע,
אז די פריצים פון אוקראינע
האבן ניט געקאנט באגיין זיך
אן דעם אידן משה הערשקע,
אבער מער פון אלע פריצים
איז געווען צו אים פארבונדן
פאן פון ליטן גראף ארזשעשקע.
פלעגט אמאל פון ווייטע לענדער
אנקומען א גרויסער סוחר
און געוואלט די פי באטראכטן
אויפ'ן פעלד, צי אין די פאכטן, —
אומעדום רב משה הערשקע.

האט רב משה הערש צופרידן
זיך געפירט אין דארף זיין לעבן.
פלעגן דורכפארן אידן,
האט ער עסן זיי געגעבן •

און דעם קאָפּ אַוועק צו לעגן.
שטענדיק איז געווען פאר יעדענס וועגן
אַנגעגרייט פון היי פון פרישן,
סיי אַ סעניאַק סיי אַ קישן.
האָט אַמאָל אַ מידער „גייער״
מיט׳ן קעסטל אויפ׳ן פלייצע
און אין האַנט אַ שווערן קאַשיק
אַנגעלעגט מיט וואַקס און אייער
וועגן וואָס געדאַרפט אַן עצה:
וואוהין צו גיין, וואוהין צו לויפן,
וואו א פעלאַכל צו קויפן
און אין וועלכע הויפן
שטיקלאַך אַלטוואַרק ליגן, —
פלעגט ער דאָרט אין הויז זי קריגן.

פליסן אָבער ביי די פריצים
אַזוי די הערצער הייסע בלוטן,
מוזן אידן מיט די פריצים
ריידן שטילער און מיט גוטן.

זאָל אַ איד ניט זיין באַשיידן
און נאָר פּרואוון העכער ריידן
כאַפּט דער גראַף אים ביי אַן אויער:
— הער דו זשיד מאָשעניק איינער!
שרייט און קריצט ער מיט די ציינער,
און ביים בלוי־געפּארבטן טויער
פונ׳ם ברייט געצאַמטן גאָרטן
רייסן הינט אים די קאַפּאָטע,
שמירן אוים אים דורך אין בלאָטע.
אַט אַזעלכע פּריצים דאָרטן!

און דער רייכער גראַף אָרזשעשקע,
כאָטש בטבע ניט קיין שלעכטער,
האָט געוואָלט, אַז משה הערשקע
זאָל הפּנים אים אויך האלטן
צווישן פּעכטער פאַר אַ פּעכטער.
פלעגט ער אָפּט גאָר פּלוצים נעמען
אים אין האָרצן שלאָגן
און דאָס בערדל האָרוויז רייסן

אָדער גאָר אים נעמען שמייסן
מיט זיין ווייך געפלאָכטן בייטשל
און אים, ווי אַ הונט, פּאַריאַגן.
אָבער אונזער גראַף אָרזשעשקע
איז בטבע ניט קיין שלעכטער.
שיקט ער גלייך אים איבערבעטן
— משה הערשקע, משה הערשקע,
כ'האָב געמאַכט בלויז אַ געלעכטער. . .

איז אַ האַרץ דאָך ניט פון שטיינער,
כאָטש אַ זשיד מאַשעניק טראַגט עס,
און אַ לייב פון הויט און ביינער
מעג דאָך ווי טאָן ווען מען שלאָגט עס,
האָט דער איד ניט אויסגעהאַלטן
און געוואַגט דעם פּריץ פרעגן
צי ער איז אויך מיט די פּריצים
אויפ'ן יאַגד און אין געשלעגן. .
אַזאַ גרויסער פעכטער ?
האָט דאָס בלוט ביי גראַף אָרזשעשקען

אין זיין הארץ גענומען זידן
— סארא חוצפה פון א אידן!
און ער האט ביי זיך באשלאסן
מער דעם זשידעק משה הערשקען
אויף דער טיר פון הויף ניט לאזן.

איז נאטירליך די הכנסה
ביי דעם אידן שוואך געווארן.
און צו לעבן אן פרנסה,
ווען מען איז געוואוינט געווארן
פירן ברייט אין שטיב דאס לעבן,
איז געווען דאך שווער אביסל.
אבער אונזער משה הערשקע
האט זיך איצט דאס ווארט געגעבן
מער ניט גיין זיך בעטען, בויגן
פאר׳ן פאן צוליב דער שיסל.
און וואס ווייטער וואלט געווארן
פונ׳ם ברוגז צווישן ביידן,
צו דער איד וואלט מיד געווארן

איבערטראגן שטאלץ די ליידן
און געלאזט פון פאן זיך טרעטן,
קאן איך איצטער שוין ניט וויסן,
ווייל עס האט אזוי געטראפן
אז דער שטאלצער פאן ארזשעשקע
איז געקומען צו דעם אידן
אין זיזן שטוב זיך איבערבעטן.
און אזוי האט דאס געטראפן.

איינמאל גייט זיך אום שפאצירן
אונזער גראף ארזשעשקע
איבער זיינע פעלדער.
זעט ער אנגעפאקטע פורן:
רעטשקע, פראסע, ווייץ און קארן,
ציען זיך פון זיינע פעלדער
צו די שייערס.
איינגעשוויצטע פאראבאקעס,
טרייבנדיק די פערדלאך,
גריסן אים מיט פרידן.

קומט אים פלוצים אויפ'ן זינען
יענע חוצפה פונ'ם אידן.
— פשאקרעוו ! — נעמט ער ברומען,
סארא הינטיש פאלק די אידן.
פשאקרעוו ! פשאקרעוו !
זאל ער וואגן קומען
צו די פריצים אין די הויפן
עפעס קויפן, צי פארקויפן,
וועט מען אלע הינט אנרייצן
און פון דארטן אים פארטרייבן.
דאס וועט ער שוין זיין דערינען.

ווי ער איז אזוי געגאנגען
א פארטראכטער און א בייזער
אויף די פעלדער,
איז דערווייל די זון פארגאנגען
און עס האבן פון די וועלדער
שאטנס זיך גענומען לענגן.
גייט דער בייזער גראף ארזשעשקע

אין עס וואַקסט אים פּונקט אַנטקעגן
אויס אַ שטיבל פאַר די אויגן —
פויל די ווענט און אײַנגעבויגן,
נאָר די פענסטער ליכטיק קוקן
אין דער זומער־נאַכט אַריין
דער קיזלער.
הויבט דער פריץ אַזאַ שטילער
צי אַ שויב זיך אָן צו רוקן.
ווי אַ גנב, אויפגעהויבן
אויף די נעגל
נעמט ער שיקן
זיינע שטאָלצע פריץ־בליקן
דורך די קליינע רויטע שויבן.

זעט ער: —
ברענען לייכטער,
חלות ליגן.
האַלט רב משה הערש א בעכער,
רייסט אין דרויסן זיך אַ נגון

און צעטראָגט זיך אין דער נאַכט אריין,
העכער, העכער,
און ווערט פאַרשוואונדן.

שטייט דער גראַף
און אָנגעצונדן
קוקן זיינע גרויסע אויגן:
— משה הערשקע!
— משה הערשקע!
קלאַפּט זיין האַרץ.
און צו דעם פענסטער צוגעבויגן
זעט אָרזשעשקע,
ווי דאָס ווייב אין שטערנטיכל
און אין ווייסן אויסגעפּרעסטן קליידל
שטרעקט די הענט אויס צו דעם בעכער.
נעמט ער ברומען
הויך און העכער:

— פשאקרעוו ! — שעלט ער,
ווי אַ מיידל
מיט פאַרליבטע גוטע אויגן
שטייט צום מאַן זי צוגעבויגן.

און ווי לאַנג עס איז געשטאַנען
ביי דעם פענסטער גראַף אָרזשעשקע
איז אַ קריג ביי אונז פאַראַנען.
איינער זאָגט אַז משה הערשקע
האָט ביים קדוש אים דערזען ;
זאָגט אַ צווייטער, אַז געשען
איז דאָס שפּעטער.
קאָנט איר גלויבן
סיי דעם ערשטן, סיי דעם צווייטן.
איינס איז זיכער,

אז די נאַכט האָט דורך די שויבן
צוזעזען
ווי ביים שבת-טיש געגרייטן
זיינען זיך געזעסן
אונזער משה הערשקע
מיט דעם גראַף אָרזשעשקע
און די שבת׳דיגע פיש
צוזאַמען אויפגעגעסן.

די מציאה

די מציאה

די דאָזיקע מעשה
איז לאַנג שוין געשען.
ביי אונז אינ׳ם שטעטל
אַ איד איז געווען.

אַ איד פּונקט ווי אַלע,
ווי דו און ווי איך.
האָט קיינמאָל קיין וועזן
געמאַכט ניט פון זיך.

געקרייזלט די פּאות,
געגלעט זי די באָרד,
און קיינמאָל געזעסן
צו לאַנג אויף אָרט.

אַ טבע זיך יאָגן
אַ הין און אַ הער,
כאַטש פרעגט אים בחרם
צי טשעפּעט אים ווער.

געהאַט זיך זיין אייגנס
אַ פערד און אַ שפּאַן.
און וואו נאָר אַ גרעבליע
אין תחום איז פאַראַן

האָט טיף אינ'ם זאַמד דאָרט
ביים זייט, צי אין מיט,
געלאָזן דאָרט צייכנס
זיין פערד מיט די טריט.

עס האָבן די גוים
אים אַלע געקענט,
געליגן אַ גילדן,
געצאָלט אים פּראָצענט.

אַ טעפּל קאַרטאָפליעס,
אַ מעסטל מיט מעל,
אַמאָל אויך פאַרקויפט אים
אַ שעפּסענע פעל.

אַזוי האָט דער איד זיך
פרנסה געמאַכט —
אין איין דאָרף פרימאָרגן
אין צווייטן פאַרנאַכט.

משבת לשבת
אין שטעטל געווען
ביז אָט אָ די מעשה
מיט אים איז געשען.

איינמאָל אונטערוועגס,
עס שלעפּט זיך דאָס פערד,
נו האָט אין מחשבות
דער איד זיך פאַרקלערט :

דאָס גראָז אַזוי פריש,
אַ גרינער דער וואַלד,
און ער אַזאַ גרויער
און מיד שוין, און אַלט.

די זון, וואָס פאַרוקט זיך
אַ רויטע אַט דאָרט,
שלעפּט פונקט ווי זיין פערד זיך,
פּאַוואָליע פון אָרט.

אַוועק איז די וואָך באַלד
און ווינציק פאַרדינט,
און באַלד דאַרף בר מצוה
שוין ווערן זיין קינד.

ווען גאָט וואָלט מיט עפּעס
נאָך היינט אים באַגליקט
און אים אַ מציאה
אין וועג צוגעשיקט.

וואָלט ער אַזאַ שיינע
בר־מצוה געמאַכט.
עס שלעפּט זיך דאָס פערד,
עס שפּרייט זיך די נאַכט.

און ווי אונזער איד זיצט
אַזוי זיך פאַרקלערט,
דערפילט ער, ווי פּלוצלונג
שטעלט אָפּ זיך זיין פערד.

„וויאָ" היינט און „וויאָ" מאָרגן,
עס רירט ניט פון אָרט.
ער קרייזלט די פּאות
און גלעט זיך די באָרד,

און פרעגט דעם מיט גוטן:
וואָס הייסט? און וואָס טייטש?
און פּאַכעט אַ בייזער
אין לופט מיט דער בייטש.

נאָר פונקט, ווי אַ שטיין
וואָלט געוואָרן פון פערד,
עס הויבט ניט קיין פוס אויף
שוין מער פון דער ערד.

פאַלט איין אונזער אידן,
אַז דאָס איז ניט גלאַט,
ער האָט אַזאַ זאַך נאָך
ביז איצט ניט געהאַט.

לאָזט ער פונ׳ם וואָגן
אויף גיך זיך אַראָפּ
און בויגט צו דער ערד איין
צושראָקן דעם קאָפּ.

ערשט זעט ער אַ שעפּעלע
אַ ווייסענקע ליגט.
פאַרשטייט ער, אַז דאָס האָט
אים גאָט צוגעשיקט.

האָט ער עס גענומען
אין וואָגן צו זיך,
דאָס פּערד אויסגעדרייט
צו דער היים אויף דער גיך.

און ווי אונזער איד זיצט
אַזוי זיך און פאָרט
און קרייזלט די פּאות
און גלעט זיך די באָרד.

צופרידן, וואָס גאָט האָט
זיין תפילה דערהערט
האָט ער אין מחשבות
זיך ווידער פאַרקלערט.

די נאַכט אַזאַ שטילע,
דער וואַלד אַזוי שוואַרץ
ער פילט, ווי עס דריקט אים
אַ שטיין אויפ'ן האַרץ.

אַ שאָף איז אינגאַנצן
צוויי גילדן די ווערט
אַזוי פיל עסט אויף דאָך
אין איין וואָך זיין פערד.

ווען גאָט וואָלט געווען היינט
אין וועג אים באַגליקט,
אַנשטאַט אָט דאָס שעפעלע
אַן אָקס צוגעשיקט,

וואָלט ער אונטערוועגס
זיך מער ניט געפּלאָגט,
נאָר אין בית המדרש
גאָר תהלים געזאָגט.

און ווי אונזער איד זיצט
אַזוי זיך פאַרקלערט,
דערפילט ער, ווי קוים־קוים
עס שלעפּט זיך זיין פערד.

„וויא" היינט און „וויא" מארגן,
עס העלפט ניט די רייד.
עס קריצן די רעדער,
דאס פערד קוים עס גייט.

פאלט איין אונזער אידן,
אז דאס איז ניט גלאט.
ער האט אזא זאך נאך
ביז איצט ניט געהאט.

ער דרייט אוים די אויגן
און שטעלט אן זיין בליק
און לאזט אים מיט שרעק
גלייך ארונטער צוריק.

ניטא מער קיין שעפעלע,
אן אקס גאר דא ליגט;
פארשטייט ער, אז דאס האט
אים נאט צונעשיקט.

לאָזט ער זיך אַרונטער
פון וואָגן אויף דר'ערד
און גייט זיך פּאַוואָליע
ביי'ם זייט פון'ם פערד.

דער וועג אַזאַ לאַנגער,
ער ציט זיך און ציט,
עס האָט ביי דעם אידן
דער קאָפּ זיך צוגליט.

אַן אָקס איז אינגאַנצן
ח"י גילדן די ווערט, —
ניט מער ווי עס קאָסט אים
זיין וואָגן און פערד.

ווען גאָט וואָלט אויף אמת
אין וועג אים באַגליקט
און אים עפּעס אַנדערש
אין וועג צוגעשיקט;

א שטייגער אַן אוצר —
א פעסל מיט געלט.
אוי וואַלט ער עס גליקלאך
געלעבט אויף דער וועלט!

און ווי אונזער איד זיצט
אַזוי זיך פאַרקלערט,
דערפילט ער, ווי לייכטער
נעמט גיין איצט זיין פערד.

עס שוועבן אַנטקעגן,
ווי שאַטנס פאַרביי,
די בוימער און סלופעס
צו צוויי און צו דריי.

פאַלט איין אונזער אידן,
אַז דאָס איז ניט גלאַט:
ער האָט אַזאַ זאַך נאָך
ביז איצט ניט געהאַט.

דער וואָגן א שווערער,
אָן אַלטער דאָס פערד,
און לויפט, אַז עס שווינד אַזש
אַנטקעגן די ערד.

ער דרייט אויס די אויגן
און שטעלט אָן זיין בליק
און לאָזט אים מיט שרעק
גלייך ארונטער צוריק.

אַ ליך שטייט אין וואָגן,
די גרויס ווי אַ ריז,
און פּאַכעט אין לופטן
אָן אייזערנעם שפּיז.

און טוט מיט די ליפּן
יעדע רגע אַ בלאָז
און שיט זיך מיט רענדלאַך
פון מויל און פון נאָז.

וואָס פֿאַלן און ווערן
ווי שערבעלאַך באַלד,
און דאָ איז בײַנאַכט שוין,
אַ פֿעלד און אַ וואַלד.

דאָס פֿערד יאָגט אויף בערג זיך,
אַראָפּ און אַרויף,
עס קומט צו דעם יאָגן
און נאַכט ניט קיין סוף.

פֿאַרשטייט ער, אַז דאָס האָט
אים גאָט אָפּגעצאָלט
דערפֿאַר, ווייל ער האָט שוין
היינט צופֿיל געוואָלט.

אויפ'ן ים.

די שיף גייט אָפּ.

די שיף גייט אָפּ
און ווייט און ווייטער ווערט פון מיר דער ברעג.
אָט זע איך נאָך א פּאַס
און אָט נאָר בלויז א גרויען פלעק
און באַלד זע איך אין דעם פלעק שוין אויך ניט מער.
עס פליען וואַסער פויגלען אום אַהין און הער.
אָט הויבן זיי זיך וואָלקן הויך
און אָט אַראָפּ,
און נעבן מיר
א מיידל מיט א שוואַרץ-געלאָקטן קאָפּ,
קוקט ערגיץ אין דער ווייטער-ווייטקייט שטומערייט —
אָן איינזאַמע, ווי איך, פון קיינעם ניט באַלייט.

און אויסגעשפּרייט
ליגט שטיל דער ים אי ברייט, אי ווייט.
און וואו איך טו זיך נאָר א ריר,
אין וועלכן זייט,
איז בלויער הימלסרוים און וואַסערשפּיגל בלויז.

עס קלינגט א גלאָק,
און עמיץ רופט צו מיטאָג אויס,
נאָר קיינער הערט דאָס קלינגען און דאָס רופן ניט.
דער ים איז שטיל.
עס גייט די שיף זיך אין דער מיט,
און האַרטער דריקט דאָס מיידל צום פּאַרענטש איר קאָפּ —
עס גייט די זון צו מעריב שוין אַראָפּ, אַראָפּ.

ים דו ברייטער!

ווי עס פליען צוגעטוליעט
צו די פערד אַ מחנה רייטער,
האָסטו זיך אזוי צעהוליעט,
ים דו ברייטער,
ים דו ווייטער!

— אויף מיין שוים
אַ קינד צושראָקן,
האַלט די אויגן שטייף פאַרשלאָסן,
כוואַליען אויף מיין שוים זיך לאָקן,
פונ'ם בייזן ווינט צופלאָסן.

— בערג און טאָלן
דיינע וועלן.
איך אַ רייטער
אויף די וועגן.

אנגעטאָן אין שפּיז און פּאַנצער,
ווער זשע וועט זיך וואגן שטעלן
מיר אין וועג אַט דאָ אנטקעגן?

אַז אַ מיידל צו באַשיצן
דאָרף אין ווילדן וועג אַ רייטער,
קריגט זיין שפּיז
אַ טויזענט שפּיצן,
ים דו ברייטער,
ים דו ווייטער!

קאָן דער ים ניט רואיק לעבן.

קאָן דער ים ניט רואיק ליגן
גייט די שיף ארויף, אראָפּ.
וועל איך אין די אָרעמס וויגן
אָט אַזוי דיין מידן קאָפּ.

ערגעץ פון אַ מאַמעס אויגן
רינען טרערן, רינען פיל,
שטייט צום פענסטער צוגעבויגן,
מורמלט עפּעס, מורמלט שטיל.

און דער טאַטע רוקט די פינגער
אין דער גרוי־צוקנייטשטער באָרד,
וויל דער מאַמען מאַכן גרינגער
און געפינט פאַר איר קיין וואָרט.

ס'האָט דאָס שענסטע קינד פאַרלאָזן
טאַטע, מאַמע, היים און הויז.
און די האָר פון ווינט צעבלאָזן,
וויג איך איצט דיך אויף מיין שויס.

קאָן דער ים ניט רואיק ליגן,
האָט דיין האַרץ אויך ניט קיין רו.
וועל איך דיר אַזוי פאַרוויגן,
מאַך נאָר דיינע אויגן צו.

נאָר מעשה'לאַך.

נאָר מעשה'לאַך, נאָר מעשה'לאַך ווילסטו.
נו, גוט. איך האָב פאַר דיר זיי אַזוי פיל.
באַרואיקט האָט זיך שוין דער ים.
און, פּונקט ווי דו,
וויגט ער זיך ציטעריק און שטיל.

אַ פּאָרל רוקט זיך אויפ'ן דעק אַרויף.
די נאַכט איז שטיל,
איז גוט דאָ אויפ'ן דעק אַרום צוגיין.
אין אַזאַ נאַכט אַ הויכן באַרג אַרויף
צוויי קינדער האָבן זיך געלאָזן גיין.

געווען איז פּונקט, ווי איצט, דער הימל בלוי.
און גוט און לייכט געווען איז זיי דער גאַנג.
געהויבן האָט זיך פון דער ערד אַ דינער טוי
און שטיל האָט זיך געטראָגן אַ געזאַנג.

דאָס האָט אין טאָל אַ רייטער אויף זיין פערד
געזונגען שטיל אַ ליד פאַר זיך פאַרטראַכט : —
„מאַרוסיאַ האָט מיין רופן ניט דערהערט,
מאַרוסיאַ האָט פאַר מיר די טיר פאַרמאַכט".

אונ ווי דער ים
האט ווייט ארום דער טוי
פארהילט אי פעלד אי גראז —
נו, וואס זשע ציטערסטו אין שוים ביי מיר אזוי ?
האסטו, ווי איך, אצינד זיך אויך דערמאנט אן וואס ?

ווי אירע זיינען דיינע אויגן שווארץ,
און פונקט ווי אירע קליינע דיינע הענט.
אין אזא נאכט, ווי דא אצינד
האט אנגעצונדן מיר מיין הארץ
א מיידל פונקט, ווי דו, און עס פארברענט.

דורך ברויזענדיקע כוואליס.

דורך ברויזנדיקע כוואליעס,
ווי ווילדע האָרדעס פערד
אין ווילדעסטען גאַלאָפּ,
שניידט אונזער שיף איר שווערן וועג.
און אין די איינגע קאַמערן
און אויפ׳ן דעק
די מענשען קופּעסווייז
די דאַרע הענט געפלאָכטן איינער אינ׳ם צווייטנס לייב.

דורך ברויזנדיקע כוואַליעס,
עס כאַפּט דער ים דעם הימל ביי דעם האַלז
און שיקנדיק אים מיט אַ ווילדן כעס
צעברילט ער זיך אויף אונזער שיף:
— כאַ־כאַ!
— כאַ־כאַ!
נאָר אָט באַווייזט אַ מענש זיך אויפ׳ן דעק,
אַ הויכער מיט אַ שוואַרץ געלאָקטן קאָפּ
שפּאַנט ער צו אונז מיט לייכטע טריט.
פון וואו? פון וואַן?

איז ער אַ רייזנדער, ווי מיר,
צי גאָר דער קאַפּיטאַן?
קיינער ווייסט דאָס ניט.
און לאַזנדיק זיין פלינקע האַנט צום ראָד
צעשיינט פאַר אונז זיך זיין געזיכט,
ווי אין אַ טיפע פינסטערניש אַ צינדנדיקעס ליכט.
און זע,
עס הויבן מענטשן זיך פון קופּעס אויף
און הענט און אויגן הויבן זיך צו אים אַרויף:
— העי, קאַפּיטאַן!
— העי, קאַפּיטאַן!

דורך ברויזנדיקע כוואַליעס,
ווי ווילדע האַרדעס פערד
אין ווילדעסטן גאַלאָפּ,
עס גייט די שיף
אַרויף, אַראָפּ,
אין כוואַליענדיק געדראַנק
און אין די לופט אַרום
מישט אויס זיך דאָס געבריל פון ים מיט מעשלאַכן געזאַנג.
— כאַכאַ!
— העי, קאַפּיטאַן!

3 1761 05248447 4